

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 23438
Tarih: 09.01.2023

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

12 Mart ve 13 Mart 1995 tarihlerinde İstanbul Gazi Mahallesi gerçekleşen Gazi Katliamı ve 15 Mart 1995 tarihinde İstanbul'un Ümraniye ilçesinde gerçekleşen Ümraniye Katliamında onlarca Alevinin katledilmesine ve yüzlercesinin yaralanmasına neden olan olayların aydınlatılması, bu katliamın gerçekleşmesine neden olan kışkırtıcıları ile katliamın perde arkasında saklı kalan derin unsurların ortaya çıkarılması amacıyla Anayasamızın 98. ve TBMM İç Tüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulmasını arz ederiz.

Zeynel ÖZEN

İstanbul Milletvekili

GEREKÇE

12 Mart 1995 tarihinde Alevilerin çoğunlukta yaşadığı İstanbul Gazi Mahallesi'ndeki üç kahvehane ve bir işyeri kimliği belirsiz kişilerce otomatik silahlarla tarandı. Buradaki saldırı sonucu Dede Halil kaya hayatını kaybetmiş ve 5'i ağır 25'de kişi yaralandı. Olayların ardından çok sayıda Alevi yurttaş, Gazi Mahallesi'nde toplandı, emniyet kuvvetlerinin olaya geç müdahale ettikleri için bir protesto yürüyüşü gerçekleştirdiler. Polislerin yürüyüş yapan grubun üzerine ateş açması sonucu bir kişi yaşamını yitirdi, birçok kişi de yaralandı.

13 Mart'ta yaklaşık 15 bin kişi olayı protesto etmek için gösteri yaptı. Emniyet güçleri kitlenin üzerine yine ateş açtı. Gösteriler sonunda 15 kişi hayatını kaybetti. Aynı gün İstanbul Valiliği Gazi Mahallesi ile iki mahallede daha sokağa çıkma yasağı ilan etti. 14 Mart'ta bölgeye askeri birlikler sevk edildi. 15 Mart'ta olaylar Ümraniye'ye sıçradı. Mustafa Kemal Mahallesi'nde beş kişinin ölmesi ve 20'den fazla kişinin yaralanması üzerine bu bölgede de sokağa çıkma yasağı ilan edildi.

Gazi ve Ümraniye katliamlarıyla ilgili gerçekleşen davada aralarında tetiği çektikleri görüntülerle kanıtlanan polisler dahil, 20 polis yargılandı fakat hiçbirine ceza verilmedi. Polis memurlarından Adem Albayrak dört kişiyi öldürmekten altı yıl sekiz ay, Mehmet Gündoğan iki kişiyi öldürmekten üç yıl dokuz ay hapse mahkûm edildi. Cezalar ertelendi. Diğer 18 sanık polisin ise beraatına karar verildi. Yargıtay, Albayrak ve Gündoğdu hakkında verilen kararı bozdu. Tekrar görülen dava sonunda Albayrak ve Gündoğdu toplam 4 yıl hapisle cezalandırıldı. Olayın perde arkasındaki karanlık güçler hiçbir zaman açığa çıkarılmadı. Dönemin İstanbul Emniyet Müdürü Necdet Menzir ile Emniyet Genel Müdürü Mehmet Ağar'ın daha sonra bakan olarak görev yaptılar.

Bu Alevi katliamlarında yakınlarını kaybeden 22 kişi, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne başvurdu. Mahkeme Gazi Mahallesi'nde yaşamını yitiren 12 kişi ile Ümraniye'de ölen beş vatandaşın ailelerine tazminat ödenmesine karar verdi. Türkiye'yi toplam 510 bin Euro tazminat ödemeye mahkûm etti.

12 Mart ve 13 Mart 1995 tarihlerindeki Gazi Mahallesi Katliamının ve 15 Mart 1995 tarihinde gerçekleşen Ümraniye Katliamının aydınlatılması, arkasında gizli kalan gerçeklerin ortaya çıkarılması, katliamla ilgili devlet arşivlerinde saklı kalan belgelerin incelenip kamuoyuyla paylaşılması, perde arkasındaki sorumlularının açığa çıkması ve böylece katliam mağdurlarının az olsa acılarını dindirilmesi için Gazi ve Ümraniye katliamlarının araştırılması elzemdir.

1	TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ	ADANA	
2	NURAN İMİR	ŞIRNAK	
3	GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT	MUŞ	
4	ALİCAN ÖNLÜ	TUNCELİ	
5	REMZİYE TOSUN	DİYARBAKIR	
6	ABDULLAH KOÇ	AĞRI	
7	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
8	ERDAL AYDEMİR	BİNGÖL	
9	HASAN ÖZGÜNEŞ	ŞIRNAK	
10	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
11	AYŞE SÜRÜCÜ	ŞANLIURFA	
12	MURAT SARISAÇ	VAN	
13	ŞEVİN COŞKUN	MUŞ	
14	AYŞE ACAR BAŞARAN	BATMAN	
15	KEMAL BÜLBÜL	ANTALYA	
16	MURAT ÇEPNİ	İZMİR	
17	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	
18	NUSRETTİN MAÇİN	ŞANLIURFA	
19	DİLŞAT CANBAZ KAYA	İSTANBUL	